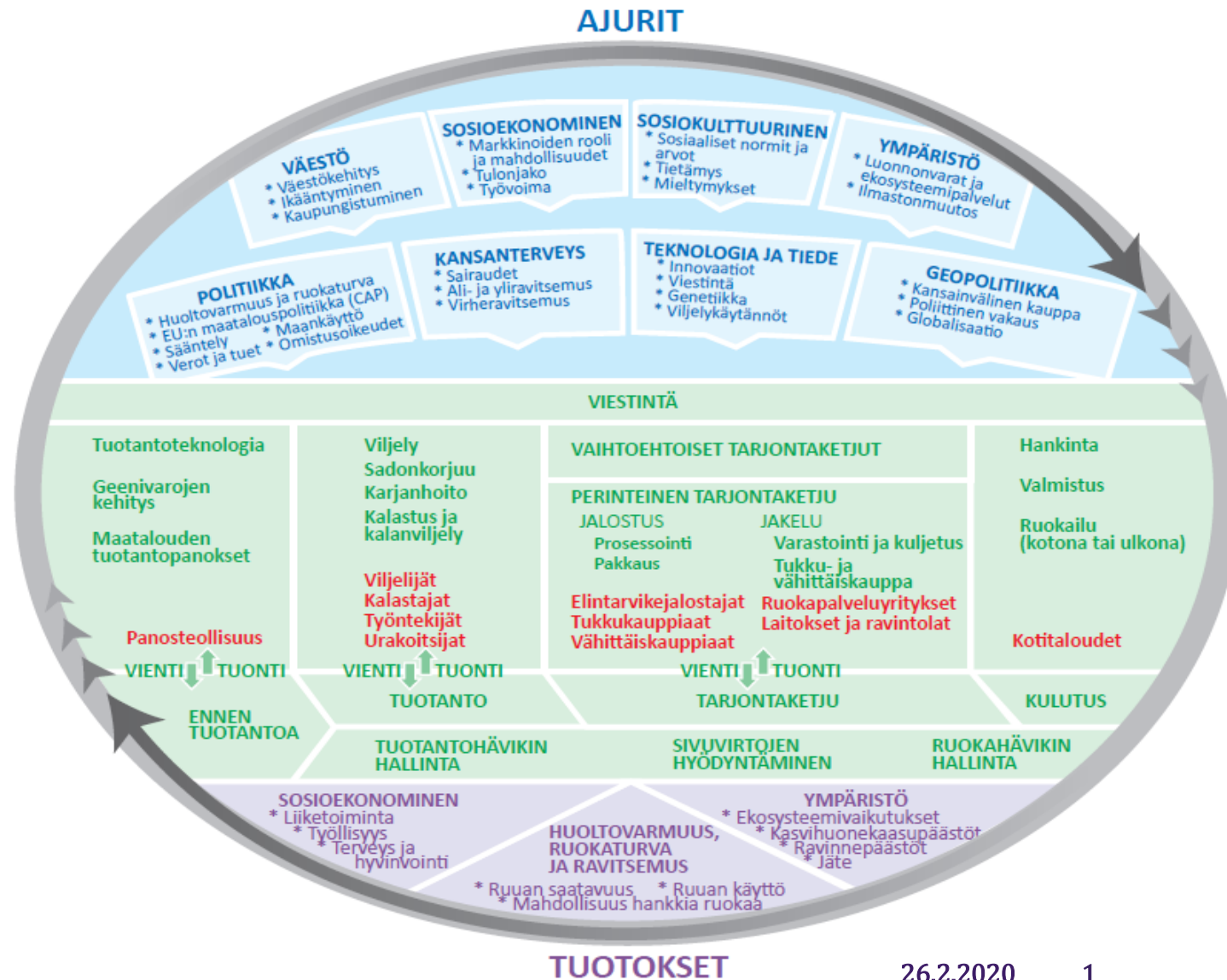

RUOKAJÄRJESTELMÄ

AJURIT – TOIMINNOT – TOIMIJAT – TUOTOKSET

Toimintaympäristön muutokset 2030/1

1. **Ympäristö:** ilmastonmuutoksen hillintä etusijalla, myös luonnon monimuotoisuus, vesistöjen tila ja niistä seuraavat ruokajärjestelmän tavoitteet ja ohjaustoimet, myös vaikutuksia kuluttajien valintoihin; kiertotalouden korostuminen
2. **Teknologiat**, innovaatiot, digitalisaatio: datan valta: mm. ruokahävikin hallinta, uudet kaupankäyntitavat, ”laboratorioruoka”, muut ruokainnovaatiot, täsmäviljely ym.
3. **Sosio-kulttuuriset:** Iso muutos kuluttajien mieltymyksissä ja syömisessä suht.hidasta (vrt. muutos 2008-2018), mieltymykset kuitenkin erilaistuvat. Ruuan hankkimisen ja kuluttamisen tavat muuttuvat. Käytännön ruokataidot heikkenevät.
4. **Omat politiikat:** Uusi CAP ja sen sovellus Suomessa (tukien ohjausvaikutus).Tukiin käytettävissä luultavasti vähemmän rahaa, samalla ympäristö/ilmastovaatimukset kiristyvät. Verotuksen ohjausvaikutus. Siirtyminen kohti kokonaisvaltaisempaa ruokapolitiikkaa.

Toimintaympäristön muutokset 2030/2

- 6. Geopolitiikka**, ml. kauppapolitiikka, USA-Kiina-Venäjä, kv-kauppasopimukset, Brexit. Epävakaus jatkuu, hinnat heilahtelevat maailmanmarkkinoilla. Kv-kilpailu kiristyy. Meillä kannattavuus paranee erikoistumalla.
- 7. Kansanterveys ja ravitsemus**: ylipaino-ongelma pahenee. Uudet ravitsemussuositukset tulossa – vaikuttavat eniten ruokapalveluihin. Yhteiskunta satsaa enemmän sairauksien ennaltaehkäisyyn.
- 8. Väestö**: ikääntyvä, mutta suht. ostovoimainen väestö, jolla omat erityistarpeensa. Kaupungistuminen jatkuu. Työvoiman saanti enenevä ongelma kasvavilla tiloilla ja koko ketjussa.
- 9. Sosio-ekonomiset**: kansalaisten ostovoiman kehitys vs. hintakehitys suhteellisen vakaa. Sosiaalisen vastuun ja ympäristövastuun korostuminen.